

* هیچ یک از احزاب استرالیا موفق به کسب اکثریت قاطع پارلمانی نشدند
* نخست وزیر استرالیا خواستار تشکیل حکومت جمهوری در کشورش شد
* استرالیا دارای نظام فرماندار کل است

کاندیداهای مستقل دراز کنند.

وضعیت سیاسی که استرالیا با آن دست به گریبان است تا حدودی مشابه انگلیس است زیرا در لندن نیز رقابت احزاب کارگر، محافظه کار و لیبرال برنده واقعی نداشته و با وجود این که حزب کارگر سالها قدرت را در دست داشت ولی ناگزیر به سپردن قدرت به محافظه کاران شد اما مشکل زمانی بروز کرد که هیچ یک از احزاب بزرگ انگلیس نتوانستند اکثریت پارلمانی را به دست بیاورند لذا برای تشکیل دولت نیاز به ائتلاف پیش آمد که در نتیجه دو حزب محافظه کار و لیبرال متحد شده و دولت جدید این کشور را تشکیل دادند.

استرالیا نیز با چنین مشکل و معضلی دست به گریبان است.

با وجود این که رقابت خانم گیلارد نخست وزیر از حزب کارگر با ابوت رهبر حزب محافظه کار برنده واقعی نداشت اما این گونه نیست که استرالیا با بن بست و مشکل لاینحل مواجه بوده و قادر به خروج از این بحران نباشد.

جمهوریخواهی

انتخابات سراسری در استرالیا با توجه به رقابت شانه به شانه دو حزب کارگر و محافظه کار از اهمیت به سزایی برخوردار است اما در کنار آن، مسایلی که خانم گیلارد نخست وزیر از حزب کارگر درباره آینده سیاسی این کشور بیان کرد افکار عمومی را متوجه استرالیا و کشورهایی کرد که با وجود سپری شدن دوران استعمار و استقلال ظاهری، هنوز هم با نظام فرماندار کل اداره می شوند.

تغییر یا اصلاح نظام سیاسی در هر کشور نیاز به سپری شدن یک پروسه قانونی دارد که بهترین و عادلانه ترین روش در این رابطه، فرآیند همه پرسی است. به طوری که مردم با حضور در پای صندوق های رأی، درباره تغییر و یا اصلاح و همچنین حفظ وضع موجود، نظریات خود را اعلام دارند. مردم استرالیا در سال ۱۹۹۶ نیز در چنین همه پرسی شرکت کردند ولی جمهوریخواهان که خواستار پایان نظام فرماندار کل هستند نتوانستند آرای کافی را برای تغییر نظام حکومتی به دست بیاورند.

دیدگاههای خانم گیلارد اولین زن نخست وزیر در استرالیا درباره چگونگی و زمان برچیده شدن نظام حکومتی فرماندار کل جالب توجه است.

او صراحتاً اعلام می دارد «رأی دهندگان استرالیا این پیام را به سیاستمداران دادند که خواستار اعمال تغییرات در نحوه اداره کشور هستند.»

او که ۲ ماه پیش به قدرت رسیده ۴۸ ساله و در ولز متولد شده و در تبلیغات انتخاباتی بر روی ارتقاء و بهبود سطح آموزش و خدمات و بهبود وضعیت مالی تأکید ورزیده اما ابوت ۵۲ ساله که یک محافظه کار مذهبی است و عده داده بود که با مهاجر تهای غیر قانونی مقابله کند.

استرالیا ششمین کشور جهان از نظر وسعت و ۴/۶ برابر ایران است که در سال ۱۹۰۱ مستقل شده و مرکز آن شهر کانبر است. از نظر مساحت دومین کشور عضو جامعه مشترک المنافع است. این کشور سالها محل تبعیدی های انگلیس بود و بیش از ۲۰ میلیون نفر جمعیت داشته و قدرت اجرایی در دست نخست وزیر است.

از سال ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۷ قدرت در دست محافظه کارها بوده و جان هوارد ۱۱ سال نخست وزیر بود، اما در نوامبر ۲۰۰۷ حزب کارگر به قدرت می رسد که در پی آن کوین راد نخست وزیر می شود که جای خود را به خانم گیلارد می دهد. «ابوت» وعده می دهد آماده است قدرت را در دست گرفته و برای مردم استرالیا یک دولت با ثبات و کارآمد تشکیل دهد.

ولی پتر کاستر لویک مقام پیشین محافظه کار اعلام می دارد «استرالیا با یک دولت متزلزل مواجه خواهد شد که طی ۱۲ ماه سقوط خواهد کرد و مردم طی سال آینده یکبار دیگر باید به پای صندوق های رأی بروند.»

اما در کنار تمامی تلاشها برای تشکیل دولت و یا ائتلاف، مساله ای که در جریان انتخابات مساله ساز گردید تأکید گیلارد بر تغییر نظام سیاسی استرالیا بود. در ۶ نوامبر ۱۹۹۶ مردم استرالیا برای تعیین نظام حکومتی این کشور نظر خود را اعلام کردند که در آن، استرالیایی ها از سیستم فرمانداری کل حمایت کرده و خواسته جمهوریخواهان را رد کردند.

نخست وزیر اعلام کرده بود «استرالیا باید به مناسبات خود با حکومت سلطنتی انگلیس پس از دوران ملکه الیزابت دوم خاتمه دهد.» وی خواستار برقراری حکومت جمهوری شده و خاطر نشان ساخت حکومت سلطنتی انگلیس نباید در رأس امور استرالیا قرار بگیرد. به گفته گیلارد، سلطنت انگلیس تأثیرات منفی فراوانی بر استرالیا بر جای گذارده و مرگ ملکه فعلی باید تمام کننده حکومت سلطنتی بر استرالیا باشد. او خاطر نشان می سازد «تغییر در حکومت سلطنتی انگلیس (مرگ ملکه) زمان مناسبی برای مردم استرالیا جهت رسیدن به حکومت جمهوری خواهد بود.»

ولی رهبر یک حزب مخالف نسبت به این موضع گیری نخست وزیر ابراز تأسف کرده و می گوید «ما به مرگ ملکه فکر می کنیم این چیزی نیست که آرزوی آن را داشته باشیم.»

همچنین «تونی ابوت» رهبر حزب محافظه کار به انتقاد از نخست وزیر پرداخته و اعلام داشته «نیازی به تغییر سلطنت و وضعیت موجود نیست و از خانواده سلطنتی انگلیس می خواهیم همچنان به رهبری استرالیا ادامه دهد.»

با توجه به مخالفت مردم استرالیا با تغییر نظام حکومتی این سوال پیش می آید که آیا مرگ ملکه الیزابت دوم می تواند سبب تغییر نظر و عقیده مردم استرالیا شود؟!

کامنولث

همان گونه که عنوان شد استرالیا یکی از اعضای کامنولث می باشد. در سال ۱۹۰۱ ملکه ویکتوریا قانونی را امضا می کند که به موجب آن استرالیا تبدیل به مشترک المنافع می گردد. کشورهای مشترک المنافع یا کامنولث جامعه ای است که کشورها در آن آزادانه عضویت یافته اند که بیشتر بر اساس علایق مشترک اقتصادی شکل گرفته است. این جامعه در سال ۱۹۳۱ با عنوان کشورهای مشترک المنافع بریتانیا در راستای ادامه ی همکاری و رابطه انگلیس بر مستعمراتی که مستقل می شدند تاسیس یافت. به مرور زمان با گسترش روزافزون استقلال این کشورها به صورت کنونی تغییر نام داد. برخی از کشورهای عضو به طور سمبولیک پادشاه یا ملکه انگلیس را رهبر کشور خود دانسته و بقیه نیز او را تنها به عنوان رئیس جامعه به رسمیت می شناسند. کشورهای عضو کامنولث را باید به ۳ دسته تقسیم کرد:

- دسته اول. کشورهایی هستند که دارای حکومت فرمانداری کل بوده و فرماندار کل توسط پادشاه یا ملکه انگلیس منصوب می شود اما امور اجرایی این کشورها بر عهده نخست وزیر انتخابی مردم و یا قوه مقننه است. از کشورهایی که پادشاه یا ملکه انگلیس را به ریاست تشریفاتی و یافرماندار کل قبول دارند می توان به استرالیا، کانادا، گرانا، موریس، زلاندنو و باهاما اشاره کرد.

- دسته دوم. کشورهایی هستند که پادشاه یا ملکه انگلیس را فقط به رهبری جامعه مشترک المنافع قبول کرده و خود دارای رئیس جمهوری یا پادشاه مستقل می باشند. از میان این کشورها می توان به هندوستان، پاکستان، بنگلادش، تانزانیا، اوگاندا و قبرس اشاره کرد.

- دسته سوم. مستعمرات انگلیس است که عضو جامعه بوده اما از حقوق عضویت برخوردار نیستند. ممکن است این سوال برای عده ای پیش بیاید که آیا هنوز هم مستعمره وجود دارد و انگلیس دارای مستعمره است؟!

در پاسخ باید اعلام کرد که با وجود سپری شدن دوران استعمار، هنوز هم در گوشه و کنار جهان مناطقی وجود دارند که مستعمره هستند. از جمله مستعمره های انگلیس می توان از جزایر مالویناس یا فالکلند اشاره کرد.

در سال ۱۹۸۲ علاوه بر انگلستان ۴۳ کشور عضویت جامعه کشورهای مشترک المنافع (کامنولث) را عهده دار بودند. ولی آنچه جالب توجه است این واقعیت می باشد که این کشورها جملگی سالها مستعمره انگلیس بوده و تحت سلطه سیاسی لندن قرار داشتند.

حال این سوال پیش می آید که اگر استرالیایی ها رأی به جمهوریت بدهند باز هم عضویت کامنولث را دارا خواهند بود یا این که از این جامعه خارج خواهند شد؟!